

V Bruseli 28. 9. 2016
COM(2016) 627 final

Návrh

**medziinštitucionálnej dohody
o povinnom registri transparentnosti**

EURÓPSKY PARLAMENT, RADA EURÓPSKEJ ÚNIE A EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a najmä na jej článok 295, a na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (EURATOM), a najmä na jej článok 106a,

keďže:

(1) Európsky parlament, Rada Európskej únie a Európska komisia (ďalej len „tri inštitúcie“) vedú otvorený, transparentný a pravidelný dialóg so zastupujúcimi združeniami a občianskou spoločnosťou v súlade so Zmluvou o Európskej únii (ZEU), najmä jej článkom 11 ods. 1 a 2.

(2) Táto otvorenosť umožňuje všetkým zainteresovaným stranám predložiť svoje stanoviská k rozhodnutiam, ktoré na ne môžu mať vplyv, a tým účinne prispieť k informačnej základni, na základe ktorej sa pripravujú návrhy politík. Zapojením zainteresovaných strán sa zvýši kvalita rozhodovania, pretože sa poskytnú kanály na získavanie externých názorov a odborných znalostí.

(3) Tri inštitúcie potvrdzujú, že transparentnosť a zodpovednosť tvoria základné predpoklady na udržanie dôvery európskych občanov v legitímnosť politických, legislatívnych a administratívnych postupov v Únii.

(4) Transparentnosť v oblasti zastupovania záujmov je osobitne dôležitá nato, aby občania mohli sledovať činnosti zástupcov záujmových skupín a ich možný vplyv. Tri inštitúcie sa domnievajú, že takúto transparentnosť je najlepšie možné zabezpečiť kódexom správania, ktorý obsahuje pravidlá a zásady platné pre zástupcov záujmových skupín, ktorí sa zapísali do registra transparentnosti, a tým sa zaviazali kódex dodržiavať.

(5) Vzhľadom na pozitívne skúsenosti s registrom transparentnosti pre organizácie a samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré sa podieľajú na tvorbe a vykonávaní politiky Európskej únie, ktorý bol zriadený dohodou Európskeho parlamentu a Európskej komisie zo 16. apríla 2014¹, sa tri inštitúcie domnievajú, že táto dohoda by sa mala primerane rozšíriť.

(6) Tri inštitúcie uznávajú dôležitosť zavedenia povinného registra transparentnosti (ďalej len „register“) a podmienenie určitých druhov vzťahov predchádzajúcou registráciou, čím sa registrácia stane *de facto* podmienkou zastupovania záujmov, a tak sa zabezpečí, že takéto zastupovanie sa bude uskutočňovať v súlade s pravidlami a zásadami zakotvenými v kódexe správania.

¹ Dohoda medzi Európskym parlamentom a Európskou komisiou o registri transparentnosti pre organizácie a samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré sa podieľajú na tvorbe a vykonávaní politiky Európskej únie, Ú. v. EÚ L 277, 19.9.2014, s. 11.

(7) Tri inštitúcie tak reagujú na potrebu čo najrýchlejšieho prijatia medzinštitucionálnej dohody, ktorou sa zavedie povinný register, v súlade s uznesením Európskeho parlamentu z 28. apríla 2016 o prístupe verejnosti k dokumentom².

(8) Prevádzkou tohto registra nie sú dotknuté právomoci žiadnej z troch inštitúcií, ani ich príslušné vnútorné organizačné právomoci, ktoré môžu vykonávať bez toho, aby bola dotknutá dohoda, v oblasti ich príspevkov k administratívnym a finančným zdrojom sekretariátu registra.

(9) Tri inštitúcie pri vykonávaní tejto dohody navzájom v plnej miere spolupracujú.

(10) Každá z troch inštitúcií môže presadzovať politiky dobrej správy a transparentnosti mimo rámca tejto dohody v rozsahu, v akom tieto politiky nezasahujú do vykonávania a cieľov presadzovaných v tejto dohode.

(11) Dohodou nie je dotknutý výkon práv podľa článku 11 ods. 4 ZEÚ (európska iniciatíva občanov) a článku 227 ZFEÚ (petičné právo obrátiť sa na Európsky parlament),

SA DOHODLI TAKTO:

Článok 1

Účel a rozsah pôsobnosti medziinštitucionálnej dohody

Touto medziinštitucionálnou dohodou sa stanovuje rámec transparentného a etického vzťahu medzi zástupcami záujmových skupín, ktorí sa podieľajú na činnostiach uvedených v tejto dohode, a ktoroukoľvek z uvedených troch inštitúcií.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto medziinštitucionálnej dohody sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- a) „*zástupcovia záujmových skupín*“ sú akékoľvek fyzické alebo právnické osoby alebo ich formálne/neformálne skupiny, združenia či siete, ktoré sa podieľajú na činnostiach uvedených v tejto dohode;
- b) „*žiadateľ*“ je akýkoľvek zástupca záujmovej skupiny žiadajúci o pripojenie k registru;
- c) „*zaregistrovaný subjekt*“ je akýkoľvek zástupca záujmovej skupiny s existujúcim záznamom v registri;
- d) „*klient*“ je zástupca záujmovej skupiny, ktorý poveril sprostredkovateľa zastupovaním záujmov klienta v akejkoľvek z troch inštitúcií;

² Uznesenie z 11. marca 2014 o prístupe verejnosti k dokumentom (článok 104 ods. 7) za obdobie 2011 – 2013, prijatý text P8_TA(2016)0202.

e) „*sprostredkovateľ*“ je zástupca záujmovej skupiny, ktorý zastupuje záujmy klienta v akejkoľvek z troch inštitúcií;

f) „*vzťah medzi klientom a sprostredkovateľom*“ je akýkoľvek zmluvný vzťah medzi klientom a jedným alebo viacerými (vedľajšími) poskytovateľmi služieb týkajúci sa činností, ktoré patria do pôsobnosti tejto dohody;

g) „*úradníci*“ predstavujú všetky kategórie zamestnancov akejkoľvek z troch inštitúcií.

Článok 3

Činnosti, ktoré patria a činnosti, ktoré nepatria do pôsobnosti medziinštitucionálnej dohody

1. Táto dohoda sa uplatňuje na činnosti, ktorými sa podporujú určité záujmy vzťahmi s niektorou z troch signatárskych inštitúcií, ich členmi alebo úradníkmi s cieľom podieľať sa na tvorbe alebo vykonávaní politiky či právnych predpisov alebo na rozhodovaní v rámci týchto inštitúcií, ak sa neuplatňuje výnimka vymedzená v odseku 2 alebo v článku 4.

2. Za činnosti v zmysle odseku 1 sa nepovažujú tieto činnosti:

a) poskytovanie právneho alebo iného odborného poradenstva v súvislosti so vzťahom medzi klientom a sprostredkovateľom, pričom:

- zahŕňajú zastupovanie v súvislosti so zmierovacím konaním alebo mediáciou, ktorých zámerom je predísť tomu, aby sa spor dostal pred súdny alebo správny orgán,
- zahŕňajú poradenstvo poskytované klientom s cieľom pomôcť im zaručiť, že ich činnosť je v súlade s existujúcim právnym rámcom, alebo
- súvisia so zastupovaním klientov a zabezpečením ich základných alebo procesných práv, ako je právo na vypočutie, základné právo klienta na spravodlivý proces vrátane práva na obhajobu v správnom konaní, ako sú napríklad činnosti vykonávané právnikmi či inými odborníkmi zainteresovanými v uvedených procesoch;

b) podania strany alebo tretej strany v rámci právneho alebo administratívneho postupu zavedeného v práve EÚ alebo medzinárodnom práve platnom v Únii a podania na základe zmluvného vzťahu s inštitúciou alebo na základe dohody o grante financovanej z prostriedkov EÚ;

c) činnosti sociálnych partnerov ako účastníkov sociálneho dialógu podľa článku 152 ZFEÚ;

d) podania ako odpoveď na priame a osobitné žiadosti niektorej z troch inštitúcií, ich členov alebo úradníkov, ako sú žiadosti o faktické informácie, údaje alebo odborné znalosti;

e) komunikácia občanov, konajúcich výlučne samostatne, s niektorou z troch inštitúcií.

Článok 4

Orgány, ktoré nepatria do pôsobnosti medziinštitucionálnej dohody

1. Od registrácie sú oslobodené politické strany. Organizácie, ktoré politické strany založia alebo podporujú a ktoré sa zaoberajú činnosťami patriacimi do pôsobnosti registra, však nie sú od registrácie oslobodené.
2. Cirkvi a náboženské združenia či spoločnosti, ako aj filozofické a nekonfesijné organizácie uvedené v článku 17 ZFEÚ, sú od registrácie oslobodené. Zastupujúce kancelárie alebo právnické osoby, kancelárie a siete vytvorené na zastupovanie cirkví a náboženských spoločností alebo filozofických a nekonfesijných organizácií vo vzťahu s inštitúciami EÚ, ako aj ich združenia, však nie sú od registrácie oslobodené.
3. Od registrácie sú oslobodené orgány verejnej moci členských štátov (vrátane ich stálych zastúpení a veľvyslanectiev) na vnútroštátnej aj regionálnej úrovni, ako aj všetky združenia orgánov verejnej moci na európskej, vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni, za podmienky, že konajú výlučne v mene príslušných orgánov verejnej moci.
4. Od registrácie sú oslobodené orgány verejnej moci tretích krajín (vrátane ich diplomatických misí a veľvyslanectiev).
5. Od registrácie sú oslobodené medzivládne organizácie vrátane agentúr a orgánov od nich odvodených.

Článok 5

Vzťahy podmienené registráciou

1. Tri inštitúcie súhlasia s tým, aby boli predchádzajúcou registráciou zástupcov záujmových skupín podmienené tieto druhy vzťahov:

V Európskom parlamente

- Vstup do budov parlamentu: oprávnenie žiadať o vstupné preukazy na dlhodobý prístup do priestorov Európskeho parlamentu pre jednotlivcov, ktorí zastupujú zástupcov záujmových skupín alebo ktorí pre nich pracujú.
- Verejné vypočutia výboru: možnosť zástupcov záujmových skupín vystúpiť ako hosť na verejnom vypočutí bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 3 ods. 2 písm. b).
- Záštitu: udelenie záštity podujatiam organizovaným zástupcami záujmových skupín.
- Stretnutia: stretnutia zástupcov záujmových skupín a poslancov Európskeho parlamentu (ďalej len „poslancov EP“), generálneho tajomníka, generálnych riaditeľov a generálnych tajomníkov politických skupín.

- Podujatia: host'ovanie podujatí organizovaných zástupcami záujmových skupín v priestoroch Európskeho parlamentu.
- Oznámenia: odosielanie automatických správ o činnostiach Európskeho parlamentu zástupcom záujmových skupín.

V Rade Európskej únie

- Stretnutia: stretnutia zástupcov záujmových skupín a veľvyslanca aktuálneho alebo nadchádzajúceho predsedníctva Rady EÚ, ako aj ich zástupcov vo Výbore stálych predstaviteľov vlád členských štátov pri Európskej únii, generálneho tajomníka a generálnych riaditeľov Rady.
- Oznámenia: odosielanie automatických správ o činnostiach Rady zástupcom záujmových skupín.

V Európskej komisii

- Stretnutia: stretnutia zástupcov záujmových skupín a komisárov, členov ich kabinetov a generálnych riaditeľov.
- Expertné skupiny: menovanie členov expertných skupín určitých typov³.
- Verejné konzultácie: odosielanie automatických upozornení na konzultácie Komisie zástupcom záujmových skupín; Komisia bude rozlišovať medzi zaregistrovanými a nezaregistrovanými subjektmi a ich príspevky bude zverejňovať oddelene.
- Záštita: udelenie záštity podujatiam organizovaným zástupcami záujmových skupín.
- Zoznamy adresátov: odosielanie upozornení zástupcom záujmových skupín na niektoré činnosti Komisie využitím zoznamu adresátov.

2. Každá z troch inštitúcií prijme potrebné vnútorné opatrenia na účinné uplatnenie druhov podmienenosti uvedených v odseku 1.

3. Každá inštitúcia môže rozhodnúť o podmienení ďalších druhov vzťahov registráciou, ak bude cieľom týchto ďalších druhov podmienenosti posilnenie aktuálneho rámca.

³ Týka sa to jednotlivcov vymenovaných, aby zastupovali spoločné záujmy viacerých zainteresovaných subjektov v určitej oblasti politiky,

ktorí nezastupujú jednotlivé zainteresované strany, ale určité zameranie politiky spoločné pre rôzne organizácie zainteresovaných strán (ďalej len „členovia typu B“), a organizácií v širšom zmysle slova vrátane spoločností, združení, MVO, odborových zväzov, univerzít, výskumných inštitúcií, advokátskych kancelárií a poradenských spoločností (ďalej len „členovia typu C“), ako je stanovené v rozhodnutí Komisie C(2016) 3301 z 30. 5. 2016.

4. Druhy podmienenosti uvedené v odsekoch 1 a 3 sa zverejňujú na špecializovanej webovej stránke registra.

Článok 6

Oprávnenosť a registrácia žiadateľov

1. Pri podávaní žiadostí o registráciu musia žiadatelia preukázať svoju oprávnenosť posudzovanú podľa toho, či vykonávajú činnosti, ktoré patria do pôsobnosti tejto dohody.
2. Na tento účel musia žiadatelia poskytnúť informácie uvedené v prílohe II a vyjadriť svoj súhlas s ich zverejnením na verejnej doméne.
3. Od žiadateľov sa môže vyžadovať predloženie podkladových dokumentov, ktorými sa preukáže ich oprávnenosť a správnosť predložených informácií.
4. Po stanovení oprávnenosti sa žiadatelia zapisujú do registra ako zaregistrované subjekty a registrácia sa považuje za registráciu spĺňajúcu ustanovenia prílohy II, pokiaľ ide o informácie, ktoré sa majú poskytnúť.

Článok 7

Kódex správania platný pre zaregistrované subjekty a jeho presadzovanie

1. V kódexe správania, ktorý tvorí prílohu k tejto dohode (príloha III), sú stanovené pravidlá a zásady, ktoré musia zaregistrované subjekty dodržiavať. Zápisom do registra zaregistrované subjekty súhlasia s dodržiavaním týchto pravidiel a zásad.
2. V kódexe správania sa uvádza, že nedodržanie jeho ustanovení môže mať za následok začatie vyšetrovania a prijatie opatrení stanovených v postupoch uvedených v prílohe IV k tejto dohode.

Vyšetrovania sa môžu vykonať na základe sťažností alebo z vlastnej iniciatívy sekretariátu.

Tri inštitúcie prijímajú potrebné vnútorné opatrenia na uplatňovanie opatrení uložených v súlade s prílohou IV.

3. Ako sa uvádza v kódexe správania, zaregistrované subjekty najmä:

- v prípade požiadavky poskytujú dokumenty a ďalšie podkladové materiály, ktorými sa preukáže správnosť predložených informácií;
- súhlasia s úprimnou a konštruktívnou spoluprácou pri žiadostiach o objasnenie a doplňujúce informácie;
- súhlasia s tým, že môžu podliehať postupom vyšetrovania a prípadne opatreniam stanoveným v prílohe IV.

Článok 8

Správna rada registra

1. Správnu radu registra tvoria generálni tajomníci troch inštitúcií.
2. Správna rada:
 - dozerá na celkové vykonávanie tejto dohody sekretariátom a na tento účel vydáva všeobecné pokyny,
 - schvaľuje rokovací poriadok sekretariátu,
 - schvaľuje vydanie usmernení podľa článku 9 ods. 4,
 - v súlade s postupom stanoveným v prílohe IV k tejto dohode skúma odôvodnené žiadosti o preskúmanie rozhodnutí sekretariátu prekladané zaregistrovanými subjektmi a rozhoduje o nich,
 - rozhoduje o prijatí oznámení o dobrovoľnej účasti podľa článkov 12 a 13 tejto dohody.
3. Správna rada rozhoduje na základe konsenzu.
4. Správna rada môže prijať rokovací poriadok, ktorým sa riadi výkon jej povinností.

Článok 9

Sekretariát registra

1. Sekretariát je spoločnou operačnou štruktúrou, ktorú tvoria koordinátor a členovia sekretariátu. Zodpovedá sa priamo správnej rade.
2. Činnosť sekretariátu koordinuje úradník z generálneho sekretariátu Európskej komisie (ďalej len „koordinátor“). Členovia sekretariátu sú zamestnancami Európskeho parlamentu, Rady a Európskej komisie, ktorých do sekretariátu vysielaajú ich príslušné inštitúcie.

Koordinátor preberá celkovú zodpovednosť za prácu sekretariátu a dohliada na jeho každodenné fungovanie.

3. Sekretariát má tieto hlavné úlohy:
 - vypracovanie rokovacieho poriadku sekretariátu, ktorý schvaľuje správna rada,
 - podávanie správ o celkovom vykonávaní tejto dohody správnej rade,
 - monitorovanie obsahu registra a zabezpečovanie registrácie len oprávnených žiadateľov s cieľom dosiahnuť optimálnu úroveň kvality údajov v registri, pričom sa

však považuje za samozrejmé, že za správnosť poskytovaných údajov plne zodpovedajú zaregistrované subjekty,

- poskytovanie podpory helpdesku zaregistrovaným subjektom, trom inštitúciám a všetkým subjektom, ktoré sa dobrovoľne zúčastňujú podľa článkov 12 a 13,
- vykonávanie vyšetrení, vymazávanie z registra a prijímanie opatrení v súlade s prílohou IV k tejto dohode,
- organizovanie podujatí na zvyšovanie informovanosti,
- vypracovanie výročnej správy za predchádzajúci kalendárny rok,
- zabezpečovanie vývoja a údržby webovej lokality registra a online registračného formulára, ako aj ďalších súvisiacich zdrojov IT,
- výmenu osvedčených postupov a skúseností týkajúcich sa transparentnosti zastupovania záujmov s obdobnými orgánmi,
- uskutočňovanie ďalších činností potrebných na vykonávanie tejto dohody.

4. Sekretariát môže správnej rade predložiť na schválenie usmernenia pre zaregistrované subjekty, ktorými sa má zabezpečiť jednotné uplatňovanie článkov 2 až 6 (vymedzenie pojmov, činnosti, orgány, ktoré nepatria do pôsobnosti dohody, vzťahy podmienené registráciou, oprávnenosť a registrácia žiadateľov), ako aj príloh k tejto dohode.

Článok 10

Rozhodnutie

Tri inštitúcie zriadia sekretariát a správnu radu samostatným rozhodnutím, ktoré tri inštitúcie spoločne prijmú pred nadobudnutím účinnosti tejto dohody.

Článok 11

Zdroje

1. Tri inštitúcie zabezpečujú sekretariátu ľudské, administratívne a finančné zdroje potrebné na riadne vykonávanie jeho úloh.
2. Tri inštitúcie zabezpečujú sekretariátu potrebné ľudské zdroje, v prípade Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie na základe vyslania do Komisie podľa článkov 37 písm. a) a 38 Služobného poriadku úradníkov Európskych spoločenstiev.
3. Tri inštitúcie prispievajú k fungovaniu sekretariátu a registra rovnakým dielom. Uzatvoria samostatnú dohodu, v ktorej sa stanovia podrobnosti o ich príspevkoch k administratívnym a finančným zdrojom sekretariátu.

Článok 12

Dobrovoľná účasť ďalších inštitúcií, orgánov, kancelárií a agentúr EÚ

1. Ďalšie inštitúcie, orgány, kancelárie a agentúry EÚ sa vyzývajú, aby používali rámec vytvorený touto dohodou ako referenčný nástroj pri vzťahoch so zástupcami záujmových skupín.
2. Ďalšie inštitúcie, orgány, kancelárie a agentúry EÚ môžu dobrovoľne oznámiť sekretariátu svoju vôľu podmieniť určité vzťahy registráciou v registri transparentnosti. V takomto oznámení uvádzajú podrobnosti o druhu navrhovaných vzťahov a ich podmienkach.
3. Ak sa správna rada domnieva, že druhy navrhovaných vzťahov sú v súlade s cieľmi registra, príslušné inštitúcie, orgány, kancelárie a agentúry EÚ môžu tieto druhy vzťahov podmieniť registráciou a využiť pomoc a podporu helpdesku sekretariátu za primeraný príspevok k nákladom na fungovanie sekretariátu a registra.
4. Rozhodnutím o prijatí oznámenia podľa predchádzajúceho odseku sa oznamujúcim inštitúciám, orgánom, kanceláriám a agentúram EÚ nepriznáva postavenie strany tejto medziinštitucionálnej dohody.
5. Druhy podmienenosti prijaté podľa odseku 3 sa zverejňujú na webovej lokalite registra.

Článok 13

Dobrovoľná účasť stálych zastúpení členských štátov pri EÚ

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 3 tejto dohody, môžu členské štáty dobrovoľne oznámiť sekretariátu svoju vôľu podmieniť určité vzťahy medzi zástupcami záujmových skupín a svojimi stálymi zastúpeniami pri EÚ registráciou v registri transparentnosti. V takomto oznámení uvádzajú podrobnosti o druhu navrhovaných vzťahov a ich podmienkach.
2. Ak sa správna rada domnieva, že druhy navrhovaných vzťahov sú v súlade s cieľmi registra, príslušné stále zastúpenie môže tieto druhy vzťahov podmieniť registráciou a využiť pomoc a podporu helpdesku sekretariátu za primeraný príspevok k nákladom na fungovanie sekretariátu a registra.
3. Rozhodnutím o prijatí oznámenia podľa predchádzajúceho odseku sa oznamujúcemu členskému štátu nepriznáva postavenie strany tejto medziinštitucionálnej dohody.
4. Druhy podmienenosti prijaté podľa odseku 2 sa zverejňujú na webovej lokalite registra.

Článok 14

Záverečné a prechodné ustanovenia

1. Táto medziinštitucionálna dohoda je pre signatárske inštitúcie záväzná.

2. Táto dohoda nahrádza dohodu medzi Európskym parlamentom a Európskou komisiou zo 16. apríla 2014, ktorá stráca platnosť dňom začatia uplatňovania tejto dohody.
3. Táto dohoda nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie. Uplatňuje sa od [xx. xx. xxxx].
4. Zástupcovia záujmových skupín, ktorí sú k dátumu uplatňovania tejto dohody už zaregistrovaní, zmenia svoju registráciu, aby splnili nové požiadavky vyplývajúce z tejto dohody, a to v lehote šiestich mesiacov po uvedenom dátume.
5. Všetky vyšetrovania začaté podľa dohody medzi Európskym parlamentom a Európskou komisiou zo 16. apríla 2014 na základe upozornenia alebo sťažnosti sa vykonávajú postupom podľa uvedenej dohody.
6. Táto dohoda sa preskúma štyri roky po nadobudnutí jej účinnosti.

V [miesto] [dátum]